

OM MAAKT WERK VAN STAGES

De meeste arrondissements- en ressortsparketten maken serieus werk van stages. Wat hebben studenten en OM'ers daar aan? Opportuun sprak twee stagiairs, twee ex-stagiairs en twee leidinggevenden.

TEKST PIETER VERMAAS FOTO'S ANP, NATASJA KEIJZER, LOES VAN DER MEER

Stages. Een stevige opstap voor studenten. Vanuit de schoolbanken en studieboeken ineens de echte wereld in. Zoals bij het OM, waar stagiairs meekijken, onderzoek verrichten en meewerken. Het OM is een favoriete stageplek, zeggen stagiairs en ex-stagiairs die Opportuun sprak. Studenten worden op de parketten al snel aangestoken door het OM-elan.

Het OM wil met stages studenten en opleidingsinstituten helpen. Maar geen OM'er die er geheimzinnig over doet: stagiairs moeten ook het OM wat opleveren. Stagiairs wérken bij het OM. Als het even kan wil het OM de vruchten plukken van stageonderzoeken.

MBO, HBO, WO

In overleg met scholen, opleidingsinstituten of universiteiten worden

stagiaires zorgvuldig geselecteerd. Vooraf wordt er een stageopdracht geformuleerd; tussentijds en achteraf wordt uitgebreid geëvalueerd.

Het OM kent een stageprogramma voor tweede- en derdejaars studenten die de MBO-opleiding tot juridisch medewerker volgen (niveau 4) met als afstudeerrichting Openbaar Bestuur of Zakelijke Dienstverlening. Voor het stageprogramma worden opdrachten ontwikkeld die specifiek gericht zijn op OM-werkzaamheden en -competenties.

Sommige parketten hebben een vastomlijnd stageprogramma voor HBO- en WO-studenten, zoals het Ressortsparket.

Meer informatie: www.om.nl/stage

Eva Breddels (21), stagiaire bij het arrondissementsparket Den Haag, studeert voor 'juridisch medewerker zakelijke dienstverlening'.

'De beste plek voor mijn CV'

"Het OM! Gaaf! Zo reageerden vriendinnen en familie toen ze hoorden dat ik op 7 september stagiaire bij het AP Den Haag was geworden.

Om meer ijzers in het vuur te hebben, had ik ook gesolliciteerd naar een stageplek op een internationaal notaris- en advocatenkantoor. Ik was zelfs al aangenomen. Maar ja:

vastgoed, gebouwen en kantoren verkopen... Niet echt wat mij interesseert als ik aan recht denk. Eerder denk ik aan strafrecht, aan mensen die fouten maken en voor de rechter komen. Recht toepassen tegenover verdachten heb ik altijd al interessant gevonden. En dat het slachtoffers hopelijk enigszins genoegdoening geeft, is een mooie bijkomstigheid. Dus, toen ik op een online stage-markt ineens een vacature bij het arrondissementsparket Den Haag vond, wist ik het. Gelijk solliciteren, dit is de beste plek voor mijn CV. Ik kwam terecht op de afdeling Intake, cluster Correspondentie.

Op ons cluster komen de brieven van advocaten, verdachten, slachtoffers en verzekeraars binnen. Die worden, als het gaat om GPS-zaken, eerst bij de postbehandeling ingescand, en dan verwerken wij de brieven. Vaak gaat het om 'stelbrieven', waarin advocaten melden welke cliënt ze bijstaan, en dan vragen ze vaak tegelijkertijd om de stukken. Dan kijken wij of stukken verstrekt mogen worden of niet. Ik doe de opleiding 'juridisch medewerker zakelijke dienstverlening' aan de MBO Utrecht. Ik zit in het derde en laatste jaar. De eerste twee jaar deed ik in één jaar – dat kon voor het eerst. Als vakken had ik onder meer recht, management & organisatie, Nederlands, Engels, rekenen. En een stage dus. Ik doe een werkstage, maar heb ook een onderzoeksopdracht. Mijn onderzoeksvraag is: Kunnen de stelbrieven van advocaten efficiënter in het GPS-systeem worden verwerkt? Tot nu toe gaat dat proces over een aantal schijven, dus er is wel aanleiding om te denken dat dat misschien efficiënter kan. Maar hóe, daarvoor ga ik onder meer interviews houden op de afdeling en bij de postbehandeling. Toen ik begon, kende ik niemand en was ik zenuwachtig. Maar ik ben heel

goed ontvangen. Dat is belangrijk in een stage van vijf maanden waarin je in het begin niemand kent. Erwin de Vos is mijn stagebegeleider en Willemijn Klarenbeek leidinggevende van de afdeling, maar eigenlijk geldt voor alle collega's dat ze me direct helpen als er wat is.

Het is nu vier dagen werken in Den Haag, en één dag school in Utrecht. Vroeg uit bed en lang reizen vanuit mijn woonplaats Alphen. Best zwaar, maar dat hoort erbij. Ik vermoed dat ik na mijn MBO nog wil doorleren, mogelijk HBO-deeltijd. Wat ik wil bereiken weet ik nog niet zo goed. Liefst werk ik in een functie op de achtergrond. Officieren van justitie of advocaten, die staan erg in the picture en hebben veel verantwoordelijkheid. Dat wil ik niet, of in elk geval: nog niet."

Frederik Onvlee (23), stagiair B&S, parket Noord-Holland

'OM informeel en toegankelijk'

"Tijdens mijn stage hier bij parket Noord-Holland heb ik geleerd me meer uit te spreken. In het begin denk je tijdens een overleg: ik vraag het maar niet, want voor de anderen is het natuurlijk al lang duidelijke

En ook op een andere manier moet ik me meer uitspreken. Omdat ik alles leuk en nieuw voor me was, nam ik van verschillende mensen opdrachten aan. Totdat ik te veel taken op mijn bordje had. Uiteindelijk gaf ik aan dat het teveel was, en dat was een wijze les voor me. Ook zó'n vaardigheid ontwikkel je tijdens je stage.

Ik heb mijn propedeuse rechten gehaald. Maar ik voelde dat het niet helemaal de richting was waarin ik me wilde ontwikkelen. Liever wilde ik nadenken over wat er 'achter' dat recht zit: waarom overtreden mensen regels en wat gebeurt er dan? Toen ben ik criminologie gaan studeren. En dan is een OM-afdeling Beleid en Strategie uiteindelijk een mooie stageplek om na te denken over veel dingen. Welke kant kan je op? Hoe moet je 'sturen' op het vervolgingsrecht? Begin juli 2014 begon mijn werkstage. Uiteindelijk kreeg ik hier ook de kans om ook mijn scriptie te schrijven. Die ging over de OGGZ, de openbare geestelijke gezondheidszorg. En nu ga ik daar ook mijn masterscriptie in schrijven. Vanuit de afdeling Beleid en Strategie ondersteun ik het interventiespecialisme. In begin vooral administratief. Na verloop van tijd kon ik mee met de overleggen in het Veiligheidshuis en kon ik meer meedenken. Later kreeg ik ook de taak van secretaris van de ZSM Stuurgroep. Dat is me heel erg bevallen. Omdat ZSM zo nieuw was, zag je veel dingen zich ontwikkelen.

Voor een deel kan ik mijn theoretische kennis goed gebruiken. De psychologische en sociologische vakken in mijn studie helpen me bijvoorbeeld bij de casuïstiek die in het veiligheidshuis wordt besproken. Je begrijpt dat iedere organi-

satie zijn invalshoek heeft. En laatst viel hier de term 'waterbed-effect'. Ha, dát is nou eens een echt criminologisch begrip dat ik hier mooi kon gebruiken!

Ik had gedacht dat mijn stage veel 'kantoorachtiger' zou zijn. Maar parket Noord-Holland bleek ook gezellig, en iedereen was vriendelijk en bereikbaar. Dat op de afdeling B&S-officieren en beleidsmedewerkers dicht op elkaar zitten, maakt het ook allemaal wat informeler. Of ik me uit de naad moet werken voor slechts een stagevergoeding? Nee, daar maken we wel eens grapjes over, maar ik zie de stage vooral als een enorme kans die ik krijg om werkervaring op te doen."

Alexandros Sarantoudis,
assistent-officier parket CVOM
en ex-stagiair

*'Kaart aan
wat je voelt'*

"Mijn stage bij het R ressortparket bevestigde mijn vermoeden: ook in de praktijk is strafrecht mooi en spannend. Zodoende heb ik na mijn stage mijn HBO Rechten afgerond en ben ik een Master Strafrecht gaan doen. Uiteindelijk ben ik in 2014 bij

parket CVOM beland. Op 1 mei 2015 ben ik beëdigd en begonnen als assistent-officier. Ik doe zo'n twee à drie zittingen per week en daarnaast neem ik beslissingen over (in) gevorderde rijbewijzen.

September 2010 begon ik als stagiair bij het RP, in het derde jaar van mijn HBO-opleiding Rechten. De vakken strafrecht en strafprocesrecht vond ik 'cool', daarom wilde ik naar het OM, en het ressortsparket bleek bereid mij van tevoren al te laten meekijken. Ik ging meekijken met iemand die al stage liep. Ik zag dat hem heel inhoudelijke werkzaamheden verrichtte. Zaken induiken en van A tot Z beoordelen met als resultaat een voorbewerking voor de advocaat-generaal. Daarnaast mocht ik een zitting bijwonen van een aangrijpende moordzaak. Hier kan ik heel veel ervaringen opdoen, dacht ik. Ik solliciteerde.

Het werd een 'meeloopstage' van bijna zes maanden. Ik kwam op de afdeling registratie van de strafadministratie terecht. Ik zag hoe de organisatie in elkaar steekt, en draaide volledig mee met inhoudelijke werkzaamheden.

In het begin was alles nieuw. Ik moest zoveel leren dat ik überhaupt geen tijd had om aan meer diepgang te denken. Gaandeweg, toen ik een berg kantonzaken had beoordeeld, wilde ik wat meer inhoud. Dan kom ik bij mijn advies aan stagiairs: zorg dat je assertief bent! Kaart zelf bij je stagebegeleider aan wat je ervaart. Dan blijkt er ineens een wereld aan mogelijkheden. Er werden in allerijl allerlei projectjes opgezet die ik mocht uitvoeren, zoals het doen van literatuur- en jurisprudentieonderzoek, waarvan ik de uitkomst besprak met meer ervaren collega's. OM'ers zijn niet 'zo maar ambtenaren', maar mensen met hart voor de

zaak, zag ik als stagiair. Zoals mijn stagebegeleider René Ligtenbarg. Hij wist niet alleen van de hoed en de rand, maar was uitermate betrokken, soms zelfs ten nadele van zichzelf, zó hard liep hij. Ook viel me, in een tijd dat bezuinigingen werden aangekondigd, de enorme hoeveelheid werk op.

Verkeerszaken zijn natuurlijk minder spannend dan moordonderzoeken. Maar je moet je niet vergissen, ook in standaardzaken kun je veel betekenen. Voor de normbevestiging is het belangrijk dat mensen ook daar terechtgewezen worden. In CVOM-zaken kom je vaak mensen tegen die nauwelijks met justitie in aanraking komen. Daar is een correcte bejegening en goede afdoening belangrijk. Parket CVOM is in dat opzicht beeldbepalend."

Harmen van Genderen (23),
ex-stagiair, beleidsmedewerker
B&S Noord-Holland

*'Veel zien, doen
en leren'*

"Als je de mogelijkheid hebt om bij het OM stage te lopen, doe het! Voor studenten criminologie en rechten is het OM een ontzettend mooie organisatie - in elk geval de afdeling

Beleid & Strategie in arrondissementsparket Noord-Holland waar ik stage liep en nu een jaarcontract heb. De afdeling ademt de juiste sfeer uit. Zo van: ga aan de slag, kijk met ons mee, neem gerust initiatief, pak dingen op, ontwikkel je zelf. Maar durf ook om hulp te vragen als dat nodig is.

Ik was bezig met mijn master criminologie en had het vijfde jaar afgerond. Ik moest nog een vak doen en mijn scriptie schrijven, en toen dacht ik: het lijkt me gaaf om stage te lopen. Via de universiteit kwamen verschillende vacatures voorbij. Toen ik het OM er tussen zag staan was de keus snel gemaakt. Ik wil niet bezig zijn met 'zo maar een product', maar wil vanuit mijn achtergrond als criminoloog een maatschappelijke bijdrage leveren aan veiligheid. Binnen B&S ben je daar op tal van manieren mee bezig. Dat de werkzaamheden op deze afdeling zo divers en uitgebreid zijn, sprak me aan. Ik kon er veel zien, veel dingen doen, veel leren.

Ik heb veel profijt gehad van mijn stage bij het OM. Allereerst dat ik er nu een baan heb. Maar ook de vakinhoud. En de manier van werken, de overleggen, de projecten. Kunnen meelopen met veel beleidsmedewerkers was een rijke ervaring.

Als beleidsmedewerker doe ik de ondersteuning voor de 'driehoeken' van politie, gemeente en OM. Ik houd met bezig met het interventiespecialisme, verdiep me sinds kort in cybercrime en doe intern een analyse naar de aanpak van ondermijning. De overige vijftig procent ben ik bestuurssecretaris. Ik bereid de bestuurs- en MT-overleggen voor en ondersteun waar mogelijk in de uitvoering van hetgeen is besproken.

In je opleiding gaat het summier over het OM, parketten en officieren. Maar veel dingen leer je pas in de praktijk. Bijvoorbeeld wat een afdeling Beleid en strategie is of wat een afdeling Administratie doet. In overleg met ketenpartners merk ik dat zij het ook lastig vinden om te begrijpen wat het OM precies doet en hoe de werkprocessen gaan. Ik snap dat wel. De specialismen binnen het OM zijn zo groot en uitgebreid.

Hoe de stap vanuit de boeken naar de OM-praktijk was? Een verschil is dat je in de criminologie diepgaand met cijfers bezig bent. En dat je bijvoorbeeld de vraag stelt: ja, zoveel procent stijging van criminaliteit – maar wat betekent dat nou écht? Over welke groep hebben we het dan? Van welke leeftijd? Hoe zit het met aangiftebereidheid? Is er een 'dark number'? Zijn er nog andere bronnen? In de praktijk beschik je soms alleen over de politiecijfers. Dan moet je maar gewoon gaan roeien met de riemen die je hebt."

"Ik ben warm voorstander van stagiairs. Ik geniet van jonge mensen en van de kansen die je hen kunt geven. Vaak gaat het om een combinatie van een werkstage en afstuderen. Bij de afstudeerscriptie zien wij het liefst een onderzoeksopdracht waar wij wat aan hebben. Ja, ik vind dat stages het OM ook rendement mogen opleveren. Daarom blijven ze na hun stage vaak wat langer en krijgen ze een contract van minimaal zes maanden. Immers, voordat je rendement kan opleveren, moet je eerst kunnen 'landen'. Het rendement is er. Dus denken we ook wel eens: Oei, die stagiair gaat weg, hoe gaan we dat oplossen? Stagiairs begeleiden kost tijd. Hun begeleiders hebben meer taken, ze zijn soms op locatie en ze werken ook thuis. Ook daarom kunnen we het ons niet veroorloven om stagiairs 'alleen maar' te laten meekijken. Maar stagiairs begeleiden heeft zo mooie kanten:, regie nemen, anderen enthousiasmeren, je kennis overdragen. Begeleiders groeien óók. OM'ers die al langer bij ons werken leren ook weer van stagiaires, zo kunnen ze van elkaar veel meenemen.

We leggen de lat vrij hoog. De ervaringen met stagiaires zijn in de meeste gevallen heel positief. Een enkele keer krijgen we een stagiair die minder goed is. Dan verlengen we de stage niet. We geven dan wel feedback.

Op dit moment zitten er bij B&S drie stagiairs in het 'beleidscluster' en twee in het 'juridische cluster'. De stagiairs doen onderzoek, handelen op de juridische afdeling bijvoorbeeld klachten af en ondersteunen interventiespecialisten. Ook bij Interventie en Onderzoeken en op de administratie, hebben we goede ervaringen. Ik zie de jongens en meisjes groeien in hun rol, en dat is hartstikke mooi. Ons bieden ze nieuwe, verfrissende

Angelique Bas, afdelingshoofd beleid en strategie Noord-Holland

'Winst aan twee kanten'

ideeën. We hebben niet zo veel nieuwe instroom, maar wel veel mensen die hier al jaren werken. Als je dat kunt koppelen is dat voor iedereen goed. Harmen is ex-stagiair, over hem zijn we heel tevreden. Dan is het leuk dat je iemand een baan kunt bieden, ook al is het tijdelijk. Frederik had zijn onderzoek over de Openbare geestelijke gezondheidszorg: hoe gaan officieren met die OGGZ om? Dat was een schot in de roos. Frederik presenteerde zijn onderzoek in ons team, en inspireerde anderen. Dat vond ik heel mooi. De andere stagiairs doen en deden het ook heel goed, en ik vind het geweldig dat mensen dan door kunnen groeien naar een baan, bij ons of bijvoorbeeld bij parket CVOM als assistent officier. Stagiairs werken en leren. Ze ontwikkelen zich het best vanuit een stukje eigen verantwoordelijkheid. Het geeft ze vertrouwen. De ervaring die ze opdoen is ook voor hun CV waardevol. Als ik zelf medewerkers werf, geldt het ook: Wie een relevante stage heeft gedaan, komt bovenop de stapel.”

**Pim van Uchelen, directeur
bedrijfsvoering parket
Amsterdam**

***‘We hebben
belang bij stages’***

“Het is niet alleen onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om stageplekken voor het onderwijs te faciliteren. Het OM heeft er ook belang bij om productie- en denkkracht te kunnen binnenhalen. Daartoe hebben we in Amsterdam goed contact met het ROC, dat voor de MBO-opleiding Sociaal-juridische Dienstverlening behoefte heeft aan stageplekken. Die stagiairs zijn bij ons inzetbaar op de administratie. Dat kan op reguliere administratie zijn, maar ook op het tolkenbureau of op het Service Portaal.

Met name op HBO- en WO-niveau kunnen we plekken bieden. HBO’ers vooral als zaaksbeoordelaars, en WO’ers op parketsecretarisfuncties en bij Beleid & Strategie. We hebben hier goede contacten met de Hogeschool van Amsterdam. Wat we in de toekomst op HBO-niveau aan functies gaan bieden is nog onduidelijk. Met de Hogeschool maken we al een aantal jaar goede afspraken over stage- en afstudeermogelijkheden. Daarmee heeft de hogeschool de garantie op stageplaatsen, en weten wij zeker dat we mensen op productieve plekken kunnen inzetten.

Een ander voordeel van stagiairs: als ze later bij ons op een “echte” functie solliciteren, hebben wij al een beeld van hen. De realiteit is wel dat het OM op dit moment een krimpende organisatie is, vooral in administratieve functies. Er is nu minder behoefte aan MBO’ers en aan HBO’ers. En juist meer behoefte aan WO’ers.

Los daarvan is instroom van jongeren altijd wel prettig: het houdt je leeftijdsverdeling binnen je organisatie in balans. Het voordeel van afspraken maken met de Amsterdamse opleidingsinstituten, is dat je vooral Amsterdamse

studenten als stagiair hebt. Zij leven er, of zijn er opgegroeid. Zij vinden het mooi om juist in hun regio te kunnen werken in de opsporing en vervolging. Zij zijn – veel meer dan Vrouwe Justitia met de blinddoek om – mensen met een ‘open mind’ voor wat er in hun samenleving gebeurt. Zij kunnen verplaatsen in en oog hebben voor verdachte en slachtoffer. Zodat ze handelen vanuit begrip voor wat het individu en de omgeving nodig hebben..

Of ik behoefte heb aan stagebeleid en regels? Soms heb je er plezier van om samen landelijk dingen af te spreken, uniform onder de vlag van het Parket-Generaal. Maar op het terrein van stages is het goed dat elk parket nu zijn afweging kan maken: Hoeveel plekken kan je bieden? Wat kost het je? Wat levert het op? Daarbij is Amsterdam anders dan de parket Oost-Nederland of parket Limburg. Elke regio heeft zijn eigen opleidingsinstituten, eigen fysieke afstanden, en wellicht ook eigen behoeften. Mijn advies aan parketten? Zoek de verbinding en houd goed contact met de opleidingsinstituten in je regio. Zo verzorgen wij gastcolleges voor het UvA en VU, en geven we rondleidingen voor het ROC. Want wat voor de één een probleem is, kan voor de ander een cadeautje zijn. Laatst was de Hogeschool van Amsterdam naarstig op zoek naar pittige afstudeeropdrachten voor hun nieuwe opleiding ‘Master of legal management’. Tegelijkertijd wilde parket Amsterdam denkkracht vrijmaken om slachtoffers beter te informeren over detentieverloop van daders. Dan is één en één twee: een student die afstudeert, schrijft op dit moment aan een advies!” ▀